

‘Bezuinigingen kunnen GGZ ook goed doen’

Huidig stelsel bevat volgens directeur perverse prikkels

Edwin Kreulen

In plaats van te hoop te lopen tegen de kabinetsbezuinigingen kan de geestelijke gezondheidszorg (GGZ) beter schoon schip maken in eigen huis. “Overal cursussen mindfulness waarvan het nut vaak nog niet is bezeten, dat moet ophouden.”

Dat zegt algemeen directeur Eddy van Doorn van de HSK Groep, een landelijke GGZ-instelling die zich toelegt op ambulante behandelingen. Eind vorige week werd bekend dat de GGZ-instellingen vanaf volgend jaar bijna 600 miljoen euro moeten inleveren op een totaal van ruim 5 miljard.

De sector reageerde gealarmeerd, maar Van Doorn beoordeelt de plannen veel positiever. De voorgestelde eigen bijdrage voor de gespecialiseerde GGZ maakt volgens hem een einde aan een perverse prikkel. Op dit moment moeten mensen alleen betalen voor de eerstelijnspsycholoog en niet voor de GGZ-specialist. “We horen vaak van huisartsen dat ze mensen met relatief lichte klachten maar doorverwijzen naar de GGZ: die is gratis. Zo wordt de zorg onnodig duur.”

En veel van de mensen die toch naar de GGZ moeten, kunnen best zelf iets bijdragen, meent Van Doorn. “Er is een echte probleemgroep die vaak ook moet worden opgenomen, maar van de overigen, ongeveer 80 procent, kunnen er veel een bijdrage leveren. Trouwens, het is instellingen vrij om bij minder draagkrachtigen de eigen bijdrage niet te innen.”

‘Overal die onbewezen mindfulness, dat moet ophouden’

Van Doorn signaleert ook dat veel psychiatrische behandelingen niet bewezen effectief zijn. “Maar 30 procent van de interventies in de GGZ verloopt via de richtlijnen. Dat is schokkend laag.” De opmars van mindfulness, een therapie met yoga, is volgens hem een treffend voorbeeld. “Wetenschappelijk is enkel bewezen dat die aanpak werkt bij mensen die in de derde episode van hun depressie zijn. Toch wordt mindfulness te pas en te onpas aangeboden.”

GGZ-instellingen kunnen volgens Van Doorn niet duidelijk maken wat de resultaten van hun behandelingen zijn. “Dat zal toch anders moeten met een consument die ervoor betaalt.” Van Doorn becijferde al voordat de kabinetsplannen naar buiten kwamen dat zijn voorstellen de kosten met ruim tien procent kunnen drukken: precies het bedrag dat het kabinet wil bezuinigen.

Volgens voorzitter Marleen Barth van koepelorganisatie GGZ Nederland schetst Van Doorn een karikatuur. “In de GGZ is 70 procent van de behandelingen wetenschappelijk onderbouwd, dat is beter dan in de ziekenhuizen. Een aanpak als mindfulness wordt hoogstens gebruikt als die iets toevoegt.” Barth wijst erop dat de sector sinds vorig jaar werkt aan publicatie van de resultaten. Ook het verwijt dat de GGZ teveel mensen met lichte problemen in huis heeft, wijst ze van de hand. “Mensen komen in de GGZ pas bij de specialist als dat hard nodig is. Een eigen bijdrage alleen voor de GGZ leidt ertoe dat patiënten onnodig niet behandeld worden, met alle risico’s – zwaardere problemen, uitval van het werk – van dien.”

